

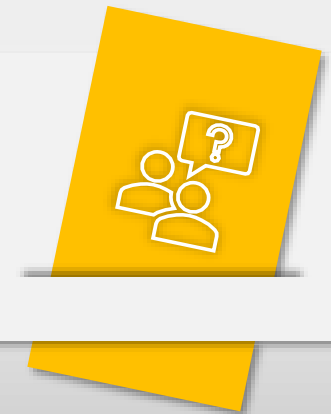
❁ KIỂM TRA BÀI CŨ

- 1) Muốn tiến đạo, cần hội đủ những nhân duyên căn bản tối thiểu nào? *(Nêu tóm tắt phần căn bản).*
- 2) Hiểu thế nào về yếu tố túc duyên trong Năm pháp tiến đạo?
- 3) Tu tập thiện pháp như thế nào mới khế hợp với việc tiến đến giác ngộ giải thoát?
- 4) Yếu tố thời gian trong Năm pháp tiến đạo có nghĩa là gì?

❁ THẢO LUẬN NHÓM

- ❁ “Tâm sanh, các pháp sanh”. Thấy gì qua chân lý này?

KIỂM TRA BÀI CŨ

1

* Muốn tiến đạo, cần hội đủ những nhân duyên căn bản tối thiểu nào?

- 1) Túc duyên.
- 2) Chuyển hóa nghiệp báo xấu ác.
- 3) Tu tập thiện pháp.
- 4) Cầu Thiện Tri Thức - Dụng công đúng pháp.
- 5) Thời gian.

2

* Hiểu thế nào về yếu tố túc duyên trong Năm pháp tiến đạo?

- Việc tiến đạo hiện nay nhanh hay chậm, do yếu tố túc duyên. Tức là nhân duyên tu hành từ nhiều kiếp trở về trước của mỗi người.
- Đòi trước hay đòi nay đều do chính mình tu tập. Nếu kiếp trước chưa tu thì bây giờ bắt đầu tu.
- Bản thân không tự ty hay tự cao. Không tật đố với huynh đệ hơn mình. Không hãnh diện khi thấy mình hơn huynh đệ. Bởi việc tu hành là do sự hạ thủ công phu của mỗi người.

KIỂM TRA BÀI CŨ

3

*** Tu tập thiện pháp như thế nào mới khế hợp với việc tiến đến giác ngộ giải thoát?**

- Không rời tánh giác sáng, không bắt giác đánh mất công phu.
- Tùy duyên làm các hạnh lành, tùy thuận các duyên không ngăn ngại.
- Không dính kẹt, không rơi vào các tướng bên ngoài lẫn trong tâm.
- Sẽ được phước đức vô lậu → Hướng tiến viên thành Phật đạo. (*Phật dạy, Kim Cang*).
- Nói một cách ngắn gọn: Từ tâm vô sanh, tu các thiện pháp Ba la mật → Hồi hướng đến quả vị Vô sanh – Thành Phật.

4

*** Yếu tố thời gian trong Năm pháp tiến đạo có nghĩa là gì?**

- Không rơi vào các cực đoan: Trì hoãn từ từ - Hoặc nóng vội.
- Đúng thời điểm: Dụng công đúng pháp, thời tiết nhân duyên chín muồi → Bất ngờ tánh tự bùng ngộ. – Không phải chờ, hoặc ước lượng thời gian.
- Vượt trên quan niệm của thời gian: Nhanh và chậm. Tất cả quan niệm về thời gian.

Môn: THIỀN HỌC VIỆT NAM

Học kỳ hai

* Tiết 03-04:

TÂM SANH CÁC PHÁP SANH

THẢO LUẬN NHÓM

★ “Tâm sanh, các pháp sanh”. Thấy gì qua chân lý này?

Khái Quát Chung

TRƯỜNG PHẬT HỌC TRÚC LÂM

✿ **Nhất thiết duy tâm tạo**

✿ **Kinh Hoa Nghiêm, Phẩm Tu Di Đảnh Kệ Tướng:**

*Nhược nhưn dục liễu tri, Tam thế nhất thiết Phật.
Ứng quán pháp giới tánh, Nhất thiết duy tâm tạo.*

1

✿ **THEO NHÀ PHẬT**

- Tánh pháp giới đều đồng tâm tánh của chúng ta.
- Quán tánh pháp giới, tức là soi lại tâm mình.

2

✿ **THỰC TẾ, GẦN GŨI HƠN**

- Tánh pháp giới là tính chất sai biệt của muôn sự muôn vật hiện ra trước mắt chúng ta, đều từ tâm tạo ra.
- Chư Phật do quán tánh pháp giới từ tâm sinh ra mà thành Phật.
- Ai muốn biết Phật, nên quán như thế.

Tâm Nào Sanh Các Pháp?

Và Sanh Như Thế Nào?

TỪ TÂM SANH DIỆT SANH RA CÁC PHÁP

1 TỪ TÂM SANH DIỆT TẠO TÁC RA CÁC PHÁP

- Khởi Lên Và Đi Làm.
- Từ Tâm Khởi Rồi Tạo Nghiệp, Thọ Sanh.

Các pháp
từ tâm sanh

* **BÀI HỌC:** “*Chư ác mạc tác – Chúng thiện phụng hành*”.

2 TÂM KHỞI PHÂN BIỆT CÁC PHÁP

1 Có tâm, nên mới biết các pháp đang tồn tại:

- *Có tâm nên mới nhận biết các pháp ⇔ Các pháp từ tâm sanh.*

* **BÀI HỌC:** • *Khi nhận biết các pháp → Là biết mình có tâm.*

- *Ngay biết là tâm → Nhận lại chân tâm → Dứt hết nghi ngờ.*

2 Sinh tâm phân biệt các pháp đúng sai phải trái...

- *Do có phân biệt → Các pháp trùng trùng duyên khởi.*

* **BÀI HỌC:** • *Nếu tâm không khởi → Thì các pháp do đâu mà có?*

- *Đây là cửa vào đạo. ⇔ Ngộ nhập, hay ra: Tâm không → Cảnh tịch.*

1 TỪ TÂM SANH DIỆT TẠO TÁC RA CÁC PHÁP**2 TÂM KHỞI PHÂN BIỆT CÁC PHÁP****3 TÓM KẾT**

- Từ tâm ý thức khởi phân biệt, tạo tác các nghiệp → Thọ sanh.
- Tùy theo nghiệp đã được thọ sanh mà nhận thức, chiêu cảm theo nghiệp.
- Từ đó: Thấy nghe biết qua bản ngã (*Do nghiệp đã tạo ra*).

1

TỪ NGUYỆN LỰC MÀ THỊ HIỆN, SANH RA CỨU ĐỜI

- **Chư Phật:** Thị hiện.
- **Các bậc Thánh nhơn:** Ý sanh thân, nguyện lực.

2

SANH MÀ KHÔNG SANH → TỨC SANH THỰC TƯỚNG

✳ **Kinh Lăng Nghiêm:** “Một người trở về nguồn chơn, mười phương hư không đều tiêu mất”.

- Không phải phá hoại các tướng mới tan hoại (vô tướng).
- Mà tâm không sanh khởi → Thì có tướng vẫn vô tướng.

- **Sanh vẫn không sanh**
- **Thực tướng hiện tiền**

✳ **Thiền sư Nam Nhạc Hoài Nhượng dặn dò khi phó pháp:**

Tất cả các pháp, đều từ tâm sanh, Tâm không chỗ sanh pháp không chỗ trụ.
 Nếu đạt tâm địa, chỗ hành vô ngại, Không gặp thượng căn, dè dặt chớ nói.

- Đạt suốt bản tâm **VÔ SANH** → Nhưng tùy duyên thị hiện **SANH DIỆT** tự tại.
- Bởi tâm tánh có diệu lực vốn tự vượt thoát, sanh tử không chạm đến được.
- Cho thấy: Biết được tâm hay sanh các pháp → Để đạt đến vô sanh, tự tại giải thoát.

1. Có tâm nhận biết,
các pháp mới có.

1.1

✿ Mê

- Nhờ tâm phân biệt,
- Các pháp có giá trị.

1.2

✿ Ngộ

- Nhờ tâm liễu biệt,
- Các pháp có giá trị.

2. Tâm tạo tác, làm nên
(sinh ra) các pháp.

2.1

✿ Mê

- Muôn sự muôn vật,
- Do tâm tạo ra.

2.2

✿ Ngộ

- Muôn sự muôn vật,
- Do tâm biến hiện.

Từ

Quán Pháp Giới Tánh

Đến Thành Phật Đạo

TRƯỜNG PHẬT HỌC TRÚC LÂM

01

TỪ KHÔNG TƯỚNG, SANH RA VẬT CÓ TƯỚNG, PHẢI KHÔNG?

- Cái gì có tướng? → Các pháp, vạn vật? ➤ Tùy vào tâm khởi, hoặc không khởi → Có, không.
- Cái gì không tướng? → Hư không? ➤ Từ nghiệp chiêu cảm → Nên thấy có - không.

02

QUÁN PHÁP GIỚI TÁNH, DO TÂM TẠO

1

✱ **Các pháp do tâm tạo ra → Nên bản chất không thật có → Suốt tốt thể tánh vô sanh**

- Phàm sở hữu tướng, giai thị hư vọng. (Kinh Kim Cang)
- Chỉ là hư vọng thôi sao? ➤ Nhược kiến chư tướng phi tướng, tức kiến Như Lai.

2

✱ **Đúc kết: Từ sanh diệt, suốt tốt, đạt đến vô sanh**

- Quán từ sanh diệt → Là sanh diệt → Tịch diệt hiện tiền ⇔ Đạt đến vô sanh.
- Sơ Tổ Trúc Lâm: *Tất cả pháp chẳng sanh, Tất cả pháp chẳng diệt.*
Nếu hay hiểu như thế, Chư Phật thường hiện tiền. - Nào có đến đi gì!

03

TÓM LẠI

✱ Quán Pháp Giới Tánh → ĐỂ LIỄU TRI TAM THỂ PHẬT → ĐỂ THÀNH PHẬT.

Tổng Quan

Đức Kết Lại

**TÂM SANH, CÁC PHÁP SANH
QUÁN TÁNH PHÁP GIỚI
TẤT CẢ DO TÂM TẠO
ĐỂ GIÁC NGỘ, THÀNH PHẬT
Như Thế Nào?**

* **NGHĨA LÀ:** Tột cùng chân lý “Tâm sanh, các pháp sanh”, là quán tánh pháp giới, tất cả do tâm tạo để đạt đến giác ngộ, thành Phật; cụ thể như thế nào?

✧ **Nhất thiết duy tâm tạo**

✧ **Kinh Hoa Nghiêm, Phẩm Tu Di Đảnh Kế Tướng:**

*Nhược hơn dục liễu tri, Tam thể nhất thiết Phật.
Ứng quán pháp giới tánh, Nhất thiết duy tâm tạo.*

1

✧ **THEO NHÀ PHẬT**

- Tánh pháp giới đều đồng tâm tánh của chúng ta.
- Quán tánh pháp giới, tức là soi lại tâm mình.

2

✧ **THỰC TẾ, GẦN GŨI HƠN**

- Tánh pháp giới là tính chất sai biệt của muôn sự muôn vật hiện ra trước mắt chúng ta, đều từ tâm tạo ra.
- Chư Phật do quán tánh pháp giới từ tâm sinh ra mà thành Phật.
- Ai muốn biết Phật, nên quán như thế.

✧ **NHƯ VẬY**

- Tánh pháp giới là tính chất sai biệt của muôn sự muôn vật trước mắt chúng ta?
- Hay tánh pháp giới là bản chất không thật của muôn sự muôn vật sai biệt?

Chấp thật

✧ Còn mê → Chấp: Thân – Tâm sanh diệt và Các pháp cho là thật.

1

Biết huyễn – Lìa tướng

✧ *Biết rõ là huyễn hóa - lìa tất cả tướng.*

- Phật dạy, tất cả tướng đều huyễn hóa, không phải là tất cả tướng, → Cho nên mới gọi là tất cả tướng.
- Nghĩa là tất cả rỗng tuếch – đó là bản chất thực của tất cả tướng → Cho nên mới gọi là tất cả tướng.

2

Không chấp tướng lìa

✧ *Lìa tướng, nhưng không chấp tướng lìa để rơi vào đoạn diệt.*

- Không chấp “có cái tướng LÌA” – Và không chấp KHÔNG (*không ngờ*) → Để bị sai lầm, tà kiến.

3

Khéo nhận pháp thân

✧ *Lìa tướng, không rơi vào đoạn diệt, chẳng phải ngay tướng.*

- Ngay khi khéo lìa, không rơi vào ba cực đoạn trên → Các tướng vắng lặng → Bản tâm thanh tịnh hiện tiền.
- Nhận thẳng, sống thẳng ngay đó → Pháp thân bàng bạc, trùm khắp tất cả.

4

Thấy biết như thị

✧ Sống thẳng tự tánh vừa tỏ ngộ là tu hành.

- Công phu đặc lực → Thấy biết vượt năng sở → Tâm cảnh nhất như → Thấy biết như thị.

5

Tất cả hiện thành

✧ Thể dụng không hai, tất cả hiện thành.

6

KẾT LUẬN

1. CÒN ĐANG TU:

- Biết rõ các pháp từ tâm sinh → Không thật có → Không chấp trước, dính mắc.
- Không phân biệt → Nhận bản tâm chân thật ⇔ TU HÀNH.

2. ĐẠT ĐƯỢC TÂM ĐỊA:

- Mỗi pháp đang hiện tiền, không còn mê lầm.
- Bất động – Sáng biết – Linh thông → Sở hành vô ngại, tự tại tùy duyên.

✳ **Vua Trần Thái Tông: “Bởi sai một niệm, nên hiện đa đoan”. (Núi Sanh)**

- Thấu tột tâm sanh các pháp sanh → Không còn bị các pháp chi phối → Vô sanh.
- Đạt đến giác ngộ, tự tại, giải thoát → Tiến đến viên thành Phật đạo.

KIỂM TRA BÀI CŨ

- 1) “Tâm sanh các pháp sanh”, chân lý này có mấy nghĩa cơ bản và được thấy qua mấy phương diện? *(Nêu tóm tắt)*.
- 2) Chân lý “Tâm sanh, các pháp sanh”, tức quán tánh pháp giới, tất cả do tâm tạo để đạt đến giác ngộ, thành Phật; cụ thể như thế nào? *(Nêu tóm tắt)*.

THẢO LUẬN NHÓM

- 1) **Bậc đại tu hành thấy thế nào về nhân quả, nghiệp báo?** *(Nêu tóm tắt. Không phải hiểu hay nhận biết về lý nhân quả nghiệp báo)*.
- 2) **Bất luận nhân quả, cơ bản có mấy nghĩa?**
- 3) **Phải thị tịch theo tư thế nào thì mới được gọi là tự tại?**

